Uchwała Nr L/404/22
Rady Miejskiej w Jędrzejowie
z dnia 27 stycznia 2022r.

w sprawie: uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2021r. poz.1372 i poz.1834) w związku z art.4^1 ust.1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021r. poz.1119 i poz. 2469) oraz art. 10 ust.1-2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020r. poz.2050, Dz.U. z 2021r poz. 2469)

Rada Miejska w Jędrzejowie uchwala co następuje:

§ 1

Wstęp do Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest kontynuacją przedsięwzięć realizowanych w gminie Jędrzejów w latach poprzednich. Stanowi spis działań będących jednocześnie zadaniami własnymi gminy w obszarze tych zagadnień społecznych. Określa w szczególności cele i zadania gminy wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.
Gmina z racji dysponowania wiedzą o problemach swoich mieszkańców, a także o dostępnych zasobach winna jest przedsięwziąć środki zaradcze i naprawcze, które zostaną skierowane do społeczności lokalnej, a w szczególności dzieci i młodzieży.

Wymienione ustawy nakładają na radę gminy obowiązek uchwalania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, zaś Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołana przez Burmistrza ma za zadanie inicjowanie działań w tym zakresie.

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii zawiera także działania w ramach lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy. Działania w ramach tego systemu dają możliwość zaplanowania i udzielania kompleksowej pomocy rodzinom, w których występuje problem uzależnienia i dochodzi do przemocy.
Na podstawie polskich badań epidemiologicznych oszacowano, że w Polsce jest ok. 600 tys. osób uzależnionych od alkoholu, zaś osób pijących alkohol szkodliwie ok. 2,5 mln.
Większość uzależnionych mężczyzn to sprawcy przemocy, a uzależnione i współuzależnione kobiety są w większości ofiarami przemocy.

Szacunkowa skala problemów alkoholowych w Jędrzejowie

Liczba osób uzależnionych od alkoholu	600-900 osób
Liczba osób dorosłych żyjących w rodzinach alkoholowych (współmałżonkowie, rodzice, rodzeństwo)	1.200-1.500 osób
Liczba dzieci wychowujących się w rodzinach alkoholików	1.200-1.500 osób
Liczba osób pijących szkodliwie, nie uzależnionych od alkoholu	1.500-2.100 osób
Ofiary przemocy w rodzinach z problemem (dzieci i dorośli)	1.590-2.000 osób

Według danych szacunkowych opartych na wskaźnikach opracowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych co piąty mieszkaniec gminy uwikłany jest w jakiś sposób (osobiście lub przez członków rodziny) w problem alkoholowy.

I. RYNEK NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

Punkty sprzedaży napojów alkoholowych w mieście i gminie Jędrzejów:

rok	ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych detal/gastronomia wg. stanów na koniec danego roku	liczba mieszkańców miasta i gminy powyżej 18roku życia	średnia liczba mieszkańców przypadająca na 1 punkt sprzedaży alkoholu
2010	106	23671	223
2011	104	23979	230
2012	100	23913	239
2013	95	23494	247
2014	100	23715	237
2015	94	23637	251
2016	92	23447	254
2017	81	23301	287
2018	80	23087	288
2019	77	22891	297
2020	76	22710	298
2021	73	22632	310

Wysokość środków finansowych wpływających do budżetu gminy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w tysiącach złotych

Rok	Kwota
2010	416.990
2011	426.274
2012	457.027
2013	476.337
2014	507.070
2015	541.040
2016	567.127
2017	562.740
2018	572.268
2019	576.704
2020	611.541
2021	599.816 (kwota ta jest pomniejszona o zwolnienia przedsiębiorców gastronomicznych z dokonania opłaty II i III raty za 2021r. w łącznej wysokości 21.578,07zł)

Dynamika wzrostu wartości sprzedaży alkoholu na terenie miasta i gminy Jędrzejów w latach 2010 – 2020 w złotych

rok	piwo	wino	wódka	razem
2010	6.557.036,15	1.556.899,59	7.979.255.79	16.093.191,53
2011	6.685.756,64	1.782.383,35	8.381.647,36	16.849.787,35
2012	7.960.624,65	1.791.267,15	8.848.285,24	18.600.195,04
2013	8.042.116,48	1.702.920,36	9.442.640,56	19.187.677,40
2014	11.061.998,81	1.808.182,69	10.497.759,10	23.367.930,60
2015	9.994.968,10	1.965.550,97	11.080.128,20	23.040.647,27
2016	10.145.673,25	1.950.949,06	11.557.120,08	23.653.742,39
2017	8.498.744,06	1.565.315,25	10.391.081,20	20.455.140,51
2018	10.365.058,81	2.171.113,52	12.335.837,22	24.872.009,55
2019	11.120.643,41	2.306.007,55	12.876.603.64	26.303.254,60
2020	10.739.828,75	2.450.404,87	13.932.765,72	27.122.999,34

II. PORÓWNANIE BADAŃ DO LAT UBIEGŁYCH

W gminie Jędrzejów w latach poprzednich przeprowadzono lokalną diagnozę problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych. Poniżej przedstawia się porównanie wyników badań ankietowych przeprowadzonych w szkołach w roku 2008, 2013 oraz 2019 .

- **Uczniowie, którzy spożywali alkohol 30 dni przed badaniem.**

	2008 r.	2013 r.	2019 r.
Klasy VI SP	4 %	8 %	19 %
Klasy III Gimnazjum	53 %	35 %	43 %
Klasy II SZK. POnadGimn.	73 %	67 %	64 %

W porównaniu z 2013r. liczba uczniów pijących alkohol w okresie 30 dni przed badaniem zwiększyła się wśród szóstoklasistów i uczniów III klas gimnazjum, a maleje względem lat poprzednich liczba uczniów szkół ponadgimnazjalnych

- **Uczniowie, którzy kiedykolwiek upili się napojem alkoholowym.**

	2008 r.	2013 r.	2019 r.
Klasy VI SP	10 %	5 %	12 %
Klasy III Gimnazjum	50 %	50 %	39 %
Klasy II SZK. PNADGIMN.	67 %	39 %	61 %

Liczba uczniów upijających się wzrosła w stosunku do badań z 2013 roku wśród uczniów klas VI oraz klas II szkół ponadgimnazjalnych, zmalała zaś wśród uczniów klas gimnazjalnych.

- **Kontakt ze środkami odurzającymi.**

	2008 r.	2013 r.	2019 r.
• KL. VI SP	5 %	2 %	5 %
• KL. III GIMNAZJALNYCH	17 %	19 %	7 %
• KL II SZK. PONADGIMN.	23 %	23 %	20 %

Jeśli chodzi o kontakt ze środkami odurzającymi, to wśród uczniów klas III gimnazjalnych oraz klas II szkół ponadgimnazjalnych zaznaczył się spadek w stosunku do badań z 2013 roku.

- **Przemoc w rodzinie.**

„Która z wymienionych form przemocy wydarzyła się kiedykolwiek w twojej rodzinie?"

	2008	2013	2019
wyzwiska	29 %	7 %	9 %
groźby	7 %	5 %	3 %
poniżanie	8 %	3 %	4 %
policzkowanie	5 %	1 %	2 %
popychanie i szarpanie	7 %	1 %	4 %
bicie	7 %	5 %	6 %
szantażowanie pieniędzmi	2 %	4 %	2 %
żadna	66 %	84 %	86 %

Odsetek uczniów doznających jakiejkolwiek formy przemocy domowej zmniejszył się w roku 2013 w sposób istotny w stosunku do roku 2008 i obecnie utrzymuje się na poziomie zbliżonym do ostatnich badań.

III. PORÓWNANIE BADAŃ Z BADANIAMI OGÓLNOPOLSKIMI

Statystyki ogólnokrajowe mówią:

- 70% - 85% dzieci ze szkół podstawowych piło już alkohol (w tym 20% 11-latków). Od połowy lat 80-tych w grupie 15-latków odnotowano prawie trzykrotny spadek liczby abstynentów (obecnie 10%)
- wiek inicjacji alkoholowej wynosi obecnie 11 – 12 lat
- zacierają się różnice pomiędzy chłopcami i dziewczętami w częstości podejmowania prób picia alkoholu. Do picia wina przyznaje się 44% 15-letnich chłopców i 42% 15-letnich dziewcząt. Do picia wódki przyznaje się 53% 15-letnich chłopców i 39% 15-letnich dziewcząt.
- połowa dorosłych Polaków uważa, że picie alkoholu przez młodzież jest poważnym problemem społecznym (zaraz za bezrobociem i spadkiem stopy życiowej)

Na pytanie: **„Czy w ciągu ostatnich 30 dni piłeś jakiś napój alkoholowy"** uczniowie odpowiedzieli:

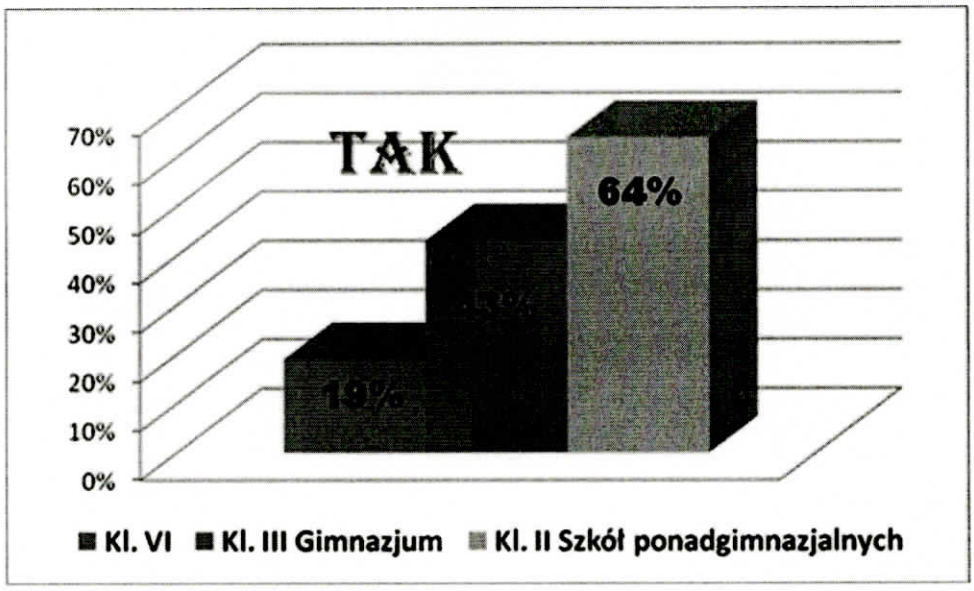

19% UCZNIÓW KLAS VI, 43% UCZNIÓW KLAS III GIMNAZJUM ORAZ 2/3 UCZNIÓW II KLAS SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH SPOŻYWAŁO ALKOHOL W MIESIĄCU POPRZEDZAJĄCYM BADANIE.

Porównanie z danymi z badań ogólnopolskich i badań w innych gminach

Porównanie młodzieży klas VI szkół podstawowych:

JĘDRZEJÓW Kl. VI szkół podstawowych	Najniższy wynik uzyskany w naszych badaniach w innych gminach	Najwyższy wynik uzyskany w naszych badaniach w innych gminach
19%	0%	53%

Porównanie dla 15-latków:

JĘDRZEJÓW Kl. III gimnazjum	Wynik badań ogólnopolskich ESPAD – 2015 r.	Najniższy wynik uzyskany w naszych badaniach w innych gminach	Najwyższy wynik uzyskany w naszych badaniach w innych gminach
43%	49%	13%	80%

Porównanie młodzieży starszej:

JĘDRZEJÓW Kl. II ponadgimnazjalnych	Wynik badań ogólnopolskich ESPAD – 2015 r.	Najniższy wynik uzyskany w naszych badaniach w innych gminach	Najwyższy wynik uzyskany w naszych badaniach w innych gminach
64%	82%	31%	88%

Na pytanie, jaki napój alkoholowy uczniowie pili w ostatnim miesiącu udzielono odpowiedzi *.

	Szkoły podst. kl. VI	Gimnazjum kl. III	Szk. ponadgimn. kl. II
PIWO	60 %	49 %	56 %
WINO, KOKTAIL	40 %	20 %	20 %
WÓDKA, LIKIER	0 %	31 %	24 %

*Wskazany odsetek odnosi się do tych uczniów, którzy mieli kontakt z alkoholem w ostatnich 30 dniach przed badaniem.
Suma procent może być większa od 100, gdy uczniowie spożywają więcej niż jeden rodzaj alkoholu.

Jak widać, najpopularniejszym napojem alkoholowym wśród uczniów szkół Jędrzejowa jest piwo. Można na to patrzeć z dwóch stron. Piwo stanowi niewątpliwie mniejsze zagrożenie wczesnym uzależnieniem niż wino, czy wódka. Jednakże tendencja ta świadczyć może (i niejednokrotnie świadczy) o traktowaniu przez młodzież (i nie tylko przez młodzież) piwa, nie jako alkoholu, lecz jako niegroźnego napoju orzeźwiającego. Jest to bardzo niepokojąca tendencja.

BADANIA ILOŚCIOWE

Poniższe dane odzwierciedlają nie tylko realną skalę destrukcyjnych problemów alkoholowych i narkomanii, ale też aktywność instytucji i osób działających w tym obszarze. Opis zmian ilościowych może więc mieć wydźwięk zarówno negatywny (skala problemów alkoholowych), jak i pozytywnych (zwiększenie świadomości społecznej, sprawnie działające służby).

Policja - alkohol

Zatrzymania do wytrzeźwienia

Liczba zatrzymań w pomieszczeniach policyjnych w celu wytrzeźwienia	2016	2017	2018
	104	123	116

	2016	2017	2018
Wskaźnik dynamiki zmian	100%	118%	112%

Liczba osób zatrzymanych w policyjnych pomieszczeniach do wytrzeźwienia zwiększyła się o 12%.

Ośrodek Pomocy Społecznej MiG

Skala wybranych problemów społecznych jest dosyć szybko odzwierciedlana we wnioskach o wsparcie kierowanych do Ośrodka Pomocy Społecznej. Dlatego monitorując ilość świadczeń przyznawanych przez OPS możemy wyrobić sobie pogląd o dynamice zagrożeń społecznych.

Problemy alkoholowe

Rodziny korzystające ze świadczeń ogółem:	961	928	889
Rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów alkoholowych	2016	2017	2018
	108	107	117

Wskaźnik dynamiki zmian (ogółem)	100%	97%	93%
Wskaźnik dynamiki zmian (świadczenia z powodu problemów alkoholowych)	2016	2017	2018
	100%	99%	108%

Skala świadczeń związanych z problemami alkoholowymi na przestrzeni 3 lat zwiększyła się o 8%.

Problemy z narkotykami

Rodziny korzystające ze świadczeń ogółem:	961	928	889
Rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów z narkotykami	2016	2017	2018
	1	2	3

Skala świadczeń związanych z narkotykami jest zbyt mała aby wiarygodnie określić kierunki zmian w dynamice zjawiska.

Poniżej przedstawiamy dane dotyczące narkomanii i uzależnień behawioralnych ujęte w diagnozie problemów społecznych miasta i gminy Jędrzejów z roku 2019.

MŁODZIEŻ A NARKOTYKI

POGLĄDY I POSTAWY WOBEC NARKOTYKÓW

„Czy uważasz, że zażywanie narkotyków jest szkodliwe i wiąże się z dużym ryzykiem zdrowotnym?". Uczniowie odpowiedzieli:

nie ma ryzyka, lub jest bardzo małe	1 %
ryzyko jest średnie	5 %
jest duże ryzyko	88 %
nie wiem	6 %

Większość uczniów jest przekonana co do szkodliwości zażywania narkotyków.

KONTAKT ZE ŚRODKAMI ODURZAJĄCYMI
OCENA SKALI PROBLEMU

Czy kiedykolwiek miałeś kontakt z jakimiś środkami odurzającymi?.

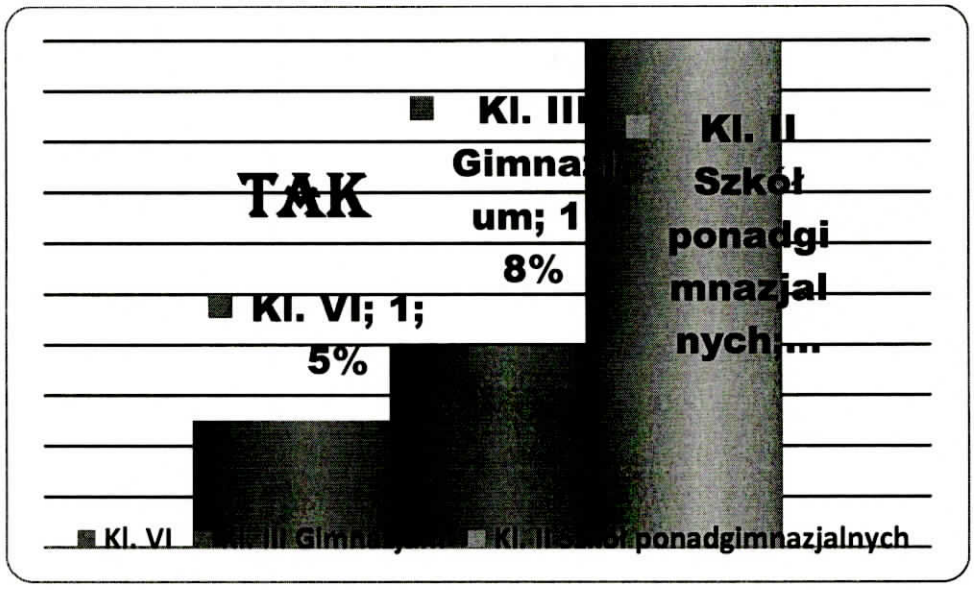

Co dwudziesty szóstoklasista, co dwunasty uczeń III klasy gimnazjum i 20% uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych przyznaje się do kontaktów ze środkami odurzającymi.

Jakie środki są najczęściej zażywane przez uczniów? Dla porównania podajemy wyniki badań ogólnopolskich ESPAD (J.Sierosławski – 2016 r.) w grupie wiekowej 15-16-latków i młodzieży starszej.

Klasa / Rodzaj środka	Szkoły podstawowe kl. VI	Gimnazjum Kl. III		Szkoły ponadgimn. Kl. II	
		JĘDRZEJÓW	ESPAD-2015r. (ogólnopolskie)	JĘDRZEJÓW	ESPAD-2015r. (ogólnopolskie)
środki nasenne bez wiedzy lekarza	3 %	3 %	23 %	3 %	25 %
środki wziewne (klej budapren, rozpuszczalnik)	3 %	3 %	11 %	0 %	8 %
marihuana lub haszysz	0 %	2 %	21 %	17 %	38 %
amfetamina	0 %	0 %	5 %	0 %	6 %
ecstasy	0 %	0 %	3 %	2 %	3 %
heroina	0 %	0 %	3 %	0 %	1 %
kokaina	0 %	0 %	4 %	2 %	4 %
relevin*	0 %	0 %	2 %	0 %	1 %
LSD lub inne halucynogeny	0 %	0 %	5 %	0 %	4 %
inne	2 %	0 %	-	3 %	-

** W ankietach szkolnych umieszczono nazwę nieistniejącego narkotyku o nazwie relevin. Traktowano to jako test prawdomówności. Ankiety osób, które przyznawały się do przyjmowania tego „narkotyku" traktowane są jako niewiarygodne i nie są uwzględniane w opracowywaniu wyników badań.*

Najczęściej używanym środkiem odurzającym jest marihuana. Towarzyszy często temu powszechne przekonanie młodych ludzi o małej szkodliwości tej substancji. Nie jest to prawdą, a większość osób biorących groźniejsze środki odurzające zaczynała właśnie od tzw. „miękkich narkotyków" (haszyszu i marihuany).
Warto zwrócić uwagę także na zażywanie środków wziewnych (kleje, rozpuszczalniki). One także często mają wśród uczniów opinię środków bezpiecznych, co jest bardzo dużym nieporozumieniem. Wdychane opary działają bezpośrednio na tkankę mózgową doprowadzając do zniszczenia kilkuset tysięcy komórek nerwowych. Wdychanie tych środków może skończyć się śmiercią na skutek uduszenia lub niewydolności serca.

Bardzo istotną sprawą jest pytanie o częstotliwość kontaktów z narkotykami.

Czy miałeś kontakt ze środkami odurzającymi:	Szk. podst. VI kl.	Gimnazjum III kl.	Szk. ponadgimn. II kl.
Kiedykolwiek	**5 %**	**8 %**	**20 %**
W ciągu ostatnich 12 miesięcy	**3 %**	**2 %**	**17 %**
W ciągu ostatnich 30 dni	**2 %**	**0 %**	**8 %**

DOSTĘPNOŚĆ ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH

Czy twoim zdaniem dostęp do narkotyków jest":

Zdecydowanie łatwy	12 %
Raczej łatwy	29 %
Zdecydowanie trudny	14 %
Raczej trudny	5 %
Nie wiem	40 %

Gdzie według ciebie najłatwiej można kupić narkotyki?" młodzi ludzie odpowiadali, że:

Nie znam takich miejsc	65 %
Ulica, park	12 %
Szkoła	3 %
Dyskoteka, pub	17 %
Mieszkanie dealera	14 %
Inne miejsca	10 %

Z powyższego wynika, że młodzi ludzie mają przekonanie, że w narkotyki można najprędzej zaopatrzyć się na dyskotece czy w pubie, ale kupno środka odurzającego w innych miejscach też nie nastręcza trudności.
2/3 uczniów nie zna takich miejsc. Są to odpowiedzi pozytywnie diagnostyczne – świadczą o tym, że ta część uczniów nie jest prawdopodobnie zainteresowana dostępem do substancji psychoaktywnych.

DOPALACZE

W naszych badaniach chcieliśmy także przyjrzeć się problemowi dopalaczy. Zapytaliśmy uczniów:

odpowiedź TAK	Kl. VI	Kl. III gimnazjum	Kl. II szkół ponadgimn.
Czy wiesz gdzie można kupić dopalacze?	5 %	11 %	5 %
Czy uważasz, że dostęp do dopalaczy jest łatwy?	26 %	38 %	35 %
Czy miałeś kiedykolwiek kontakt z dopalaczami (zażywanie)?	0 %	5 %	3 %
Czy miałeś kontakt z dopalaczami w ciągu ostatnich 30 dni?	0 %	0 %	0 %

Młodzież ma dosyć dobrą orientację odnośnie rynku dopalaczy, natomiast kontakty z tymi substancjami mają charakter raczej sporadyczny.
Chcieliśmy sprawdzić, co młodzi ludzie sądzą o szkodliwości zażywania dopalaczy.
„Czy uważasz, że używanie dopalaczy jest szkodliwe i wiąże się z dużym ryzykiem zdrowotnym?”. Otrzymaliśmy następujące odpowiedzi:

nie ma ryzyka, lub jest bardzo małe	1 %
ryzyko jest średnie	2 %
jest duże ryzyko	93 %
nie wiem	4 %

Większość uczniów jest przekonana o szkodliwości zażywania dopalaczy.

UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE (NIECHEMICZNE)

Oprócz uzależnień związanych z zażywaniem substancji psychoaktywnych istnieje też grupa tzw. uzależnień behawioralnych. Mówimy o nich wówczas, gdy normalne czynności życiowe (jedzenie, praca, zakupy, korzystanie z Internetu i inne) nabierają charakteru wewnętrznego przymusu. Dochodzi do utraty kontroli sytuacji a w konsekwencji do destrukcji życia.
Objawy uzależnień behawioralnych opisywane są w zasadzie analogicznie do objawów uzależnień od substancji, jednak pomiędzy tymi uzależnieniami istnieją pewne różnice:
- *Uznaje się, że uzależnienia chemiczne mają przeważnie groźniejsze skutki dla zdrowia fizycznego człowieka.*
- *W przypadku uzależnień behawioralnych nie ma potrzeby poprzedzania leczenia wcześniejszą detoksykacją, czyli odtruciem organizmu*
- *Istotną sprawą, w jakiś sposób utrudniającą leczenie, jest to, iż w przypadkach uzależnień behawioralnych najczęściej nie da się zachować całkowitej abstynencji od czynnika uzależniającego – człowiek zmuszony jest jeść, a także robić zakupy, pracować czy też korzystać z Internetu.*

HAZARD

Według szacunków CBOS uzależnionych od hazardu jest ok. 1 milion Polaków. Jak pokazuje raport Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych przygotowanego przez Fundację CBOS w 2017 r. ponad jedna piąta respondentów (23, 5 proc.) grała w gry na pieniądze. Pytania dotyczące hazardu zadano osobom dorosłym.

ODPOWIEDŹ TAK	
Granie w gry hazardowe, tj. takie, gdzie stawia się pieniądze i można je wygrać	11 %
Potrzeba stawiania coraz większych pieniędzy	5 %

11% badanych brało udział w grach hazardowych. U części z nich (5%) przyjmuje to formę zachowań problemowych (potrzeba stawiania coraz większych sum).
Chcieliśmy się także zorientować, które z form hazardu są najpopularniejsze

Gry polegające na wysyłaniu płatnych SMS-ów	41 %
Automaty, salony gier	43 %
Zakłady bukmacherskie (Totomix, STS)	9 %
Gry na pieniądze przez Internet	9 %

*Wskazany odsetek odnosi się do tych osób, które przyznały się do uprawiania hazardu.

Jednocześnie 9% badanych dorosłych mieszkańców Jędrzejowa ma w swoim bliskim otoczeniu osobę, którą uważa za uzależnioną od hazardu.

KOMPUTER, INTERNET

Dzisiaj - w czasach szybkiego rozwoju techniki i automatyzacji życia, komputer i Internet są rzeczami, bez których trudno wyobrazić sobie normalne funkcjonowanie. Ogólnoświatowa sieć zapewnia szybki kontakt, przesyłanie danych na duże odległości, zapewnia także możliwość szybkiego dostępu do wielu niezbędnych informacji. Także popularne gry komputerowe dostarczają rozrywki i rozwijają wyobraźnię. Komputery i Internet mogą więc odgrywać bardzo pozytywną rolę. Należy jednak dostrzec także i ukryte niebezpieczeństwa. Zarówno gry komputerowe, jak i Internet mogą być swojego rodzaju ucieczką od problemów. Obecnie, gdy mówimy o uzależnieniach, najczęściej mamy na myśli alkoholizm, nikotynizm, czy narkomanię. Wiadomo już jednak, że podobnie destrukcyjny wpływ może mieć spędzanie czasu przy komputerze. Według danych szacunkowych amerykańskich psychologów około 5% internautów jest uzależnionych od Internetu. Natomiast Hubert Poppe austriacki specjalista od terapii uzależnień uważa iż "liczba osób uzależnionych od Internetu przekracza w niektórych państwach uprzemysłowionych liczbę uzależnionych od narkotyków pochodzących z maku i jest konieczne podjęcie kroków przeciwko tej nowej chorobie".
Osoba uzależniona od komputera spędza przy komputerze lub w sieci coraz więcej czasu, ograniczając w znaczący sposób inne formy aktywności życiowej. Zachowania takie prowadzą do izolacji społecznej, skrajnego zaniedbania ważnych życiowych spraw, a także do narastających konfliktów rodzinnych i partnerskich.

W naszych badaniach chcieliśmy określić skalę zagrożeń młodzieży w tym obszarze.

	TAK
Czy pozostajesz w Internecie, lub w ogóle przy komputerze, dłużej niż pierwotnie planowałeś?	65 %
Czy używasz Internetu jako sposobu na ucieczkę od problemów lub sposobu na poprawę nastroju (w stanach bezradności, winy, lęku, depresji, apatii)?	41 %

Powyższe dane świadczą o znacznym problemie utrzymania się w zaplanowanym czasie korzystania z komputera. Niepokojące jest również powszechne używanie komputera i sieci jako sposobu ucieczki od problemów – zastępuje to w dużym stopniu naukę realnych, konstruktywnych działań.

Jednocześnie 22% badanych dorosłych mieszkańców Jędrzejowa ma w swoim bliskim otoczeniu osobę, którą uważa za uzależnioną od komputera/Internetu.

INNE UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE

Pracoholizm jest to uzależnienie objawiające się obsesyjną i wewnętrzną potrzebą ciągłego wykonywania pracy, kosztem innych sfer życia, takich jak rodzina, sen czy też odpoczynek. Jest to w zasadzie jedyne uzależnienie, które cieszy się aprobatą społeczną. Może być też powodem do dumy dla osoby uzależnionej. Bywa interpretowane jako dowód troski o rodzinę, o dobrobyt materialny, czy też wyznacznik prestiżu społecznego.
Oczywiście długofalowo pracoholizm skutkuje wieloma negatywnymi objawami, takimi jak brak relaksu, wypoczynku, zwiększona podatność na choroby, uwiąd kontaktów społecznych i wiele innych. Coraz częściej odnotowywane są także przypadki nagłej śmierci w wyniku przepracowania.

11% badanych dorosłych mieszkańców Jędrzejowa ma w swoim bliskim otoczeniu osobę, którą uważa za uzależnioną od pracy.

Zakupoholizm to zachowanie, które objawia się nieustanną potrzebą kupowania różnych rzeczy, często niepotrzebnych. Czynności te powtarzają się bardzo często i osoba uzależniona traci nad nimi kontrolę. Często kompulsywne zakupy są reakcją na wydarzenia stresowe i powodują spadek napięcia emocjonalnego i poprawę samopoczucia. Jednym z objawów zakupoholizmu jest obsesyjna potrzeba ciągłego przebywania w sklepach a także obsesyjne myśli o kupowaniu nowych towarów. Brak możliwości nabycia czegoś w sklepie powoduje nieprzyjemne reakcje emocjonalne (gniew podenerwowanie). Rezultatem nieracjonalnych zakupów jest często wydawanie całych swoich oszczędności finansowych na produkty, co prowadzi do wyrzutów sumienia. Zakupoholizm, tak jak każde inne uzależnienie, traktujemy jak chorobę.

4% badanych dorosłych mieszkańców Jędrzejowa ma w swoim bliskim otoczeniu osobę, którą uważa za uzależnioną od zakupów.

§2

Cele strategiczne gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii

a) udzielanie pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom
b) przeciwdziałanie przemocy
c) reintegracja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
d) wdrażanie profilaktycznych programów informacyjnych i edukacyjnych, skierowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych
e) wspieranie działań profilaktycznych promujących zdrowy styl życia
f) zapewnianie alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży

§3

Zadania do realizacji

1. ***zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i osób zagrożonych uzależnieniem***

W ramach tego zadania prowadzone będzie motywowanie osób uzależnionych do rozpoczęcia procesu leczenia wyjścia z uzależnienia oraz kierowanie tych osób do odpowiednich poradni i instytucji pomocowych. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzić będzie postępowania przygotowawcze w sprawach o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu i kierować będzie wnioski do Sądu. Finansowana będzie działalność Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego ds. uzależnień dla mieszkańców z terenu gminy Jędrzejów oraz jego filii dla osób niepełnosprawnych, dotkniętych problemem uzależnień- prowadzonego przez Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Jędrzejowie. Finansowane będzie również opłacanie kosztów biegłych (psychologa i psychiatry) wydających opinię w przedmiocie uzależnienia od alkoholu (na etapie postępowania prowadzonego przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Sąd Rejonowy w Jędrzejowie) oraz opłaty sądowej.

2. ***udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie***

Nadużywanie alkoholu przez jednego z członków rodziny destabilizuje funkcjonowanie całego systemu rodzinnego, rodzi poważne problemy, jest przyczyną cierpienia dorosłych i dzieci. Najczęściej to rodziny osób pijących szkodliwie i uzależnionych zgłaszają się do różnych instytucji udzielających pomocy z oczekiwaniem skłonienia ich pijących bliskich do podjęcia leczenia uzależnienia. Ważnym zadaniem osób pomagających jest kompleksowa diagnoza sytuacji rodzinnej i zaoferowania pomocy zarówno rodzinie jako całości, jak i poszczególnym jej członkom. Rolą samorządu jest tworzenie warunków umożliwiających odzyskiwanie funkcji społecznych poprzez wspomaganie działalności ruchów abstynenckich, działalności środowisk wzajemnej pomocy propagujących idee trzeźwości, stwarzających alternatywne możliwości ludziom pragnącym zaprzestania picia alkoholu.
Według diagnozy w naszej gminie uzależnionych od alkoholu jest od 600 do 900 osób. Natomiast współuzależnionych (tj. współmałżonków, rodziców, rodzeństwa) jest od 1.200 do 1.500 osób.
Niniejszy program zakłada więc realizację zadania mającego na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez integrację społeczną osób uzależnionych od alkoholu oraz zagospodarowanie czasu wolnego tym osobom i ich rodzinom w stowarzyszeniach i klubach

abstynenckich. Zadanie to zostanie zlecone organizacji pozarządowej po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert.
Wg. danych szacunkowych w naszej gminie jest od 1.590 do 2.000 ofiar przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym (dorosłych i dzieci).
Zaplanowano więc finansowanie działań w ramach „Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie miasta i gminy Jędrzejów na lata 2021-2026" w zakresie: poradnictwa psychologicznego, prawnego, rodzinnego, akcji informacyjno-edukacyjnej, szkolenia dwudniowego wyjazdowego dla przedstawicieli instytucji współpracujących z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, szkoleń dla przedstawicieli pomocy społecznej, policji, kuratorów, pedagogów oraz szkolenia „Szkoła dla rodziców". Działania te będą realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

W naszej gminie w rodzinach alkoholików wychowuje się około 1.200-1.500 dzieci.
Istotną rolę w procesie pomagania dzieciom „z grup ryzyka" jest organizacja zajęć opiekuńczo-wychowawczych z elementami profilaktyki bądź socjoterapii wraz z dożywianiem. Program zakłada prowadzenie popołudniowych zajęć w szkołach podstawowych oraz w placówkach wsparcia dziennego, prowadzonych przez organizacje prowadzące działalność pożytku publicznego.

3. ***Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych***

W celu zwiększenia świadomości dzieci i młodzieży, a także dorosłych na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych (alkoholu, narkotyków, dopalaczy) oraz przeciwdziałania uzależnieniom od zachowań tzw. uzależnieniom behawioralnym planuje się szereg działań profilaktycznych. Działania te mogą być prowadzone w różnych miejscach. Dla naszego środowiska najbardziej dostępną formą działalności profilaktycznej jest szkoła. Dlatego finansowane będą dla uczniów między innymi programy profilaktyczne, warsztaty, spektakle, wykłady, pozalekcyjne zajęcia sportowo-profilaktyczne z dożywianiem, konkursy szkolne i międzyszkolne, imprezy, spotkania edukacyjne, szkolenia dla nauczycieli w tym cykl szkoleń „Studium Socjoterapii" przygotowujący do pracy w świetlicach socjoterapeutycznych i środowiskowych. Działania informacyjno –edukacyjne będą kierowane także dla osób dorosłych.
W okresie mikołajkowo-świątecznym dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych zostanie zorganizowane spotkanie z mikołajem. Zaplanowano m.in. zabawę, poczęstunek, konkursy profilaktyczne oraz paczki ze słodyczami. Gmina będzie prowadzić edukację publiczną w obszarze profilaktyki i zachowań ryzykownych, przeciwdziałania przemocy i zdrowego stylu życia poprzez zakup i dystrybucję materiałów profilaktycznych, według potrzeb włączać się będzie do ogólnopolskich i lokalnych kampanii, akcji profilaktycznych.
W zakresie ograniczania dostępności do alkoholu planuje się akcję informacyjno-szkoleniową dla sprzedawców napojów alkoholowych.

4. ***wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii***

Realizacja zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii opiera się na współdziałaniu wielu środowisk lokalnych, współtworzących spójną strategię przeciwdziałania uzależnieniom.
Wsparcie finansowe, jak w latach ubiegłych otrzyma więc Komenda Powiatowa Policji w Jędrzejowie z przeznaczeniem na działania w zakresie przeciwdziałania narkomanii i alkoholizmowi: zakup testerów narkotykowych, współorganizację z podmiotami pozapolicyjnymi działań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w zakresie przemocy w rodzinie, narkomanii, dopalaczy i AIDS, zagospodarowanie czasu wolnego w ramach akcji „Świeć przykładem", zakup elementów odblaskowych w zakresie poprawy bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu drogowego, zakup słomek jednorazowych używanych przez obywateli podczas korzystania z urządzenia do samodzielnego badania stanu trzeźwości, jak również pokrycie kosztów związanych z użytkowaniem tego urządzenia, „Bezpieczny Pierwszy Dzień Wiosny", organizację działań profilaktycznych i rozrywkowo-sportowych z okazji Dnia Dziecka, zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz organizację działań profilaktycznych w ramach akcji „Głos Profilaktyki" oraz „Bezpieczne Wakacje", zakup 2 sztuk urządzeń kontrolno-pomiarowych do oznaczenia ilościowego zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu, zakup miasteczka ruchu drogowego, zakup 12 sztuk latarek taktycznych i 2 sztuk szperaczy do działań prewencyjnych, oraz organizację innych działań profilaktycznych w ramach programu przeciwdziałanie narkomanii i alkoholizmowi.
Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jędrzejowie otrzyma wsparcie finansowe w zakresie organizacji konkursów wraz z imprezami podsumowującymi dotyczącymi uzależnień, działań w ramach Światowego Dnia Zdrowia i „Świętokrzyskich Dni Profilaktyki 2022" oraz akcji „Bezpieczne wakacje".
Organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego zostanie zlecona realizacja zadań publicznych w zakresie: wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych w formie kolonii i półkolonii, organizacji międzyszkolnego konkursu o tematyce uzależnień dla szkół podstawowych.
W dalszym ciągu organizowane będą przez Samorządowe Centrum Usług Wspólnych półkolonie letnie dla dzieci „z grup ryzyka" na bazie szkolnej. Działalność Centrum Kultury zostanie wsparta finansowo w zakresie organizacji cyklu imprez o charakterze profilaktycznym.

§4

Realizatorzy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w roku 2022

Jednostką organizacyjną odpowiedzialną za realizację programu jest Referat Działalności Gospodarczej i Profilaktyki Uzależnień.
Współrealizatorami programu są: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej, Ośrodek Pomocy Społecznej, Samorządowe Centrum Usług Wspólnych, Centrum Kultury, Komenda Powiatowa Policji, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny oraz organizacje prowadzące działalność pożytku publicznego. W przypadku, gdy w wyniku konkursu nie zostanie wyłoniony realizator, wówczas jego wykonawcą może być Referat Działalności Gospodarczej i Profilaktyki Uzależnień.
Realizatorzy gminnego programu profilaktyki w ramach organizacji szkoleń, warsztatów, konkursów i innych akcji profilaktycznych mogą także finansować zakup nagród, artykułów

biurowych i spożywczych (poczęstunku) oraz wszelkich materiałów i usług niezbędnych do realizacji tych zadań.

§5

Źródła finansowania

Źródłem finansowania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii są środki finansowe budżetu gminy, pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Zaplanowano, że z tego tytułu do kasy gminy w roku 2022 wpłynie *680.000,00zł.*
Kwotę tą rozdzielono na poszczególne zadania programu, co określa *plan finansowy, stanowiący załącznik do uchwały.*

§6

Zasady wynagradzania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Za wykonywanie czynności związanych z realizacją zadań określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych pobiera wynagrodzenie w wysokości:

1. bez względu na ilość spotkań przewodniczący, sekretarz i pozostali członkowie otrzymują miesięczne wynagrodzenie w wys. 250,00zł brutto.
2. poza wynagrodzeniem określonym w ust.1, 3-osobowy podzespół komisji, podejmujący czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego pobiera wynagrodzenie w wysokości:

a) osoba prowadząca dokumentację (sekretarz) – 560,00zł miesięcznie brutto
b) pozostałe dwie osoby przeprowadzające rozmowy po 250,00zł miesięcznie brutto

§7

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Jędrzejowa.

§8

Burmistrz sporządzi raport z wykonania uchwalonego programu oraz efektów jego realizacji i przedłoży Radzie Miejskiej w Jędrzejowie w terminie do 30 czerwca 2023roku.

§9

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2022r.

Przewodniczący
Rady Miejskiej w Jędrzejowie

mgr inż. Robert Kruk

Załącznik do Uchwały Nr L/404/22
Rady Miejskiej w Jędrzejowie z dnia 27 stycznia 2022r.
- plan finansowy

Lp.	Zadanie do realizacji	Zadanie szczegółowe	Odpowiedzialny za realizację	Wydatki
1.	**Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkomanii i zagrożonych uzależnieniem**	1. Finansowanie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego ds. uzależnień wraz z filią dla osób niepełnosprawnych dotkniętych problemem uzależnień, prowadzonego przez Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej	Kierownik Zakładu Podstawowej Opieki Zdrowotnej	70.000,00zł
		2. Opłacanie kosztów biegłych orzekających w sprawie uzależnienia od alkoholu i opłat sądowych	inspektor ds. rozwiązywania problemów alkoholowych	20.000,00zł
2.	**Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie**	1. Prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych *z elementami profilaktyki,* przeznaczonych dla dzieci z grup ryzyka (w tym dożywianie dzieci) a) Szkoła Podstawowa nr 3 „PROMYCZEK”	Dyrektor Szkoły	23.000,00zł
		2. Prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych *z elementami socjoterapii,* przeznaczonych dla dzieci z grup ryzyka (w tym dożywianie dzieci) a) Szkoła Podstawowa nr 4 „Pod Skrzydłami Anioła”	Dyrektor Szkoły	21.000,00zł
		b) w placówkach wsparcia dziennego prowadzonych przez organizacje prowadzące działalność pożytku publicznego	organizacja, której zlecono realizację zadania	107.500,00zł
		3. Finansowanie działań w ramach lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy	Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej	70.000,00zł

		4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez integrację osób uzależnionych od alkoholu oraz zagospodarowanie czasu wolnego tym osobom i ich rodzinom w stowarzyszeniach abstynenckich	organizacja, której zlecono realizację zadania	23.000,00zł
3.	**Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych**	1. Zakup i upowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych, warsztaty, szkolenia, programy, spektakle profilaktyczne, spotkania edukacyjne dla młodzieży, spotkania edukacyjne dla dorosłych oraz kampanie profilaktyczne	inspektor ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, organizacje, którym zlecono realizację zadania	56.500,00zł
		2. Organizacja pozalekcyjnych zajęć sportowo-profilaktycznych wraz z dożywianiem w szkołach na terenie miasta i gminy	Dyrektorzy szkół	35.000,00zł
		3. Finansowanie programów, warsztatów, spektakli, szkoleń i materiałów profilaktycznych w placówkach oświatowych nie podległych gminie	inspektor ds. rozwiązywania problemów alkoholowych	6.000,00zł
		4. Zakup paczek ze słodyczami dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych uczestniczących w balu mikołajkowym	inspektor ds. rozwiązywania problemów alkoholowych	20.000,00zł
		5. Organizacja XVII międzyszkolnego konkursu na inscenizację teatralną poświęconą problematyce uzależnień pt. „DZIĘKUJĘ NIE..."	inspektor ds. rozwiązywania problemów alkoholowych	6.000,00zł
		6. Akcja informacyjno-szkoleniowa dla sprzedawców alkoholu	inspektor ds. rozwiązywania problemów alkoholowych	5.000,00zł
4.	**Wspomaganie działań instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii**	1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie organizacji wypoczynku dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych w formie:		
		a) półkolonii	organizacje, którym zlecono realizację zadań	20.000,00zł
		b) kolonii		50.000,00zł

		2. Organizacja półkolonii letnich na bazie szkolnej	Kierownik Samorządowego Centrum Usług Wspólnych	20.000,00zł
		3. Wspomaganie działalności Centrum Kultury w zakresie organizacji cyklu imprez o charakterze profilaktycznym	Dyrektor Centrum Kultury	65.000,00zł
		4. Wspomaganie działalności Komendy Powiatowej Policji w zakresie realizacji programu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii	Komendant Powiatowy Policji w Jędrzejowie	25.000,00zł
		5. Wspomaganie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej	Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny	3.000,00zł
		6. Organizacja międzyszkolnego konkursu o tematyce uzależnień	organizacja, której zlecono realizację zadania	2.000,00zł
5.	**Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**	1. Motywowanie do leczenia, prowadzenie postępowań przygotowawczych w sprawach o przymusowe leczenie odwykowe, opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu, kontrola punktów sprzedaży alkoholu, uczestnictwo w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy i inne (wynagrodzenia z tytułu posiedzeń, szkolenia, materiały w tym biurowe i środki higieniczne)	Przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	32.000,00zł

RAZEM: 680.000,00zł

Uzasadnienie

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii należą do zadań własnych gminy, a realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz.U. z 2021r. poz.1119 i poz. 2469) oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz.U. z 2020r. poz.2050, Dz.U. z 2021r poz. 2469) winna być prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii uchwalanego przez Radę Gminy.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022 określa lokalną strategię gminy Jędrzejów w zakresie profilaktyki alkoholowej, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym oraz minimalizacji szkód indywidualnych i społecznych wynikających z używania substancji psychoaktywnych, reintegracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz działania w ramach lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.